

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 26.10.2005, sp. zn. 8 To 112/2005, ECLI:CZ:VSPH:2005:8.TO.112.2005.1

Číslo: 17/2006

Právní věta: Plnění poskytnuté na základě smlouvy o pojištění pro případ smrti pojišťovnou pozůstalým poškozeného, jehož obviněný usmrtil a spáchal tak trestný čin vraždy podle § 219 tr. zák., není majetkovou škodou způsobenou trestným činem ve smyslu § 43 odst. 1 tr. ř., a proto o něm nelze rozhodovat v adhezním řízení.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 26.10.2005

Spisová značka: 8 To 112/2005

Číslo rozhodnutí: 17

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Adhezní řízení

Předpisy: § 228 odst. 1 tr. ř.
§ 43 odst. 1 tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Vrchní soud v Praze k odvolání obžalovaného zrušil ve výroku o zabránění věci a ve výroku o náhradě škody rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 15. 7. 2005, sp. zn. 3 T 3/2005.

Z odůvodnění:

I.

Výše označeným rozsudkem byl obžalovaný P. B. uznán vinným trestným činem vraždy podle § 219 odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. zák., protože „dne 14. 11. 2004 v době kolem 22.30 hodin v Ch., ve vstupní chodbě domu v úmyslu usmrtit, aby získal věci a peníze, které měla při sobě J. K., ji bodl přineseným kuchyňským nožem, s délkou čepele 115 mm, silou velké intenzity do hrudníku, o čemž svědčí zalomená čepel nože v dutině hrudní, poté ke škodě J. K. se zmocnil jejího batohu s věcmi v celkové hodnotě 4535 Kč a nejméně 700 Kč na hotovosti; bezprostřední příčinou smrti J. K. bylo poranění srdce s následnou srdeční tamponádou a zástavou srdeční činnosti, která nastala po převozu do nemocnice v Ch. dne 15. 11. 2004 v 00.40 hod.“.

Za to byl podle § 219 odst. 2 tr. zák. za použití § 29 odst. 1, odst. 2 tr. zák. odsouzen k výjimečnému

trestu odnětí svobody v trvání 18 let, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 2 písm. d/ tr. zák. zařazen do věznice se zvýšenou ostrahou.

Podle § 73 odst. 1 písm. c/ tr. zák. bylo vysloveno zabrání věci, a to zajištěné střenky kuchyňského nože při ohledání místa činu dne 15. 11. 2004 a čepele nože zajištěné v těle poškozené J. K. a podle § 228 odst. 1 tr. ř. byla obžalovanému uložena povinnost zaplatit na náhradě škody Pojišťovně ČS, a. s., v P., částku 199 000 Kč.

II.

Bezprostředně po vyhlášení tohoto rozsudku podal proti němu do všech výroků o vině, trestu, ochranného opatření i o náhradě škody obžalovaný odvolání, které poté odůvodnil prostřednictvím obhájce.

Obžalovaný navrhuje, aby napadený rozsudek byl zrušen, on uznán vinným trestným činem ublížení na zdraví podle § 222 odst. 1, odst. 3 tr. zák., v krajním případě vraždou podle § 219 odst. 1 tr. zák., a pro výkon trestu zařazen do věznice s ostrahou.

III.

Vrchní soud vzhledem k obsahu podaného odvolání přezkoumal podle § 254 odst. 1 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost všech výroků rozsudku i správnost postupu řízení, které jim předcházelo. Došel k následujícím závěrům.

Skutková zjištění soudu prvního stupně jsou učiněna podle § 2 odst. 5 tr. ř. bez důvodných pochybností a v rozsahu potřebném pro rozhodnutí, aniž by bylo třeba dosavadní dokazování doplňovat. Šetřeno bylo práv procesních stran včetně práva obžalovaného na obhajobu. V otázkách viny a trestu zhodnotil krajský soud provedené důkazy v souladu s § 2 odst. 6 tr. ř. a principy formální logiky.

Vrchní soud dále podrobně vysvětlil proč pokládá za správné i právní posouzení takto zjištěného skutku, jakož i výrok o uloženém trestu.

Naproti tomu se odvolací soud neztotožňuje s výroky o zabrání věci a o povinnosti obžalovaného nahradit škodu Pojišťovně ČS, a. s., v P.

Pokud jde o zabrání věci, a to zajištěné střenky kuchyňského nože a čepele nože, jež byly nalezeny na místě činu, postrádá se pro zabrání těchto zcela bezcenných a v podstatě nepoužitelných předmětů výslovný požadavek zákona v § 73 odst. 1 písm. c/ tr. ř., totiž zájem na bezpečnosti lidí či majetku, případně jiný obdobný zájem, jakožto předpoklad k vyslovení, že se věc zabírá. Jakkoli odůvodnění napadeného rozsudku ohledně tohoto výroku se omezuje v podstatě jen na citaci zákona, naplnění materiálního obsahu předmětného ustanovení chybí.

Odvolací soud proto výrok o zabrání výše uvedených věcí, které jinak tvoří přílohu spisu, zrušil, aniž ho bylo třeba nahradit výrokem jiným.

Výrok o povinnosti obžalovaného nahradit Pojišťovně ČS, a. s., v P., škodu ve výši 199 000 Kč je rovněž nesprávný.

Za subjekt adhezního řízení lze považovat jen poškozeného, který má proti obžalovanému nárok na náhradu majetkové škody (§ 228 odst. 1 tr. ř.). Za takovou škodu lze považovat především újmu, již představuje rozdíl v hodnotě věci před poškozením či zničením protiprávním útokem a po něm, v hodnotě odcizené věci, případně bolestné, ztížení společenského uplatnění, jehož výše je stanovena

právním předpisem apod. Jde o škody, kdy nárok poškozeného na jejich náhradu vyplývá z hmotně právního ustanovení zvláštních předpisů. V případě smlouvy o životním a úrazovém pojištění však jde o výplatu částky poskytnuté na základě smlouvy uzavřené při podnikatelské činnosti pojišťovny v dohodnuté výši, a to za předpokladu, že pojištěná osoba plní smluvní podmínky (v posuzovaném případě, kdy k trestnému činu došlo před 31. 12. 2004, ve smyslu ustanovení § 788 odst. 1 obč. zák., podle současné právní úpravy ve smyslu § 2 a § 49 zák. č. 37/2004, o pojistné smlouvě), zejména platí sjednané pojistné a nastane nahodilá událost ve smlouvě předpokládaná. Přitom z žádného právního předpisu nevyplývá, že by pojišťovna měla právní nárok na náhradu takového poskytnutého plnění vůči tomu, kdo nahodilou událost vyvolal.

V případě Pojišťovny ČS, a. s., v P., šlo v posuzované věci o plnění na základě smlouvy o životním a úrazovém pojištění, podle níž byl jako oprávněná osoba pro případ smrti pojištěného - v tomto případě poškozené J. K. - uveden její otec J. K., jemuž také bylo vyplaceno po srážce 1000 Kč na dlužném pojistném celkem 199 000 Kč.

Nejde tudíž o majetkovou škodu, již by plnění z pojistné smlouvy pojmově naplňovalo a o níž lze v adhezním řízení rozhodovat.

Odvolací soud proto i tento výrok o povinnosti obžalovaného k náhradě škody zrušil. Pojišťovna ČS, a. s., v P., neměla být z výše uvedených důvodů vůbec k řízení s nárokem na náhradu škody připuštěna (§ 43 odst. 3 a contr. tr. ř.) a pak nejsou ani dány podmínky k tomu, aby mohla být se svým nárokem odkázána na řízení ve věcech občanskoprávních, jak má na mysli § 229 odst. 1 tr. ř.

Protože takto bylo rozhodováno z podnětu odvolání obžalovaného a v jeho prospěch, nemusel odvolací soud již učinit výrok ohledně důvodnosti tohoto opravného prostředku, pokud směřoval proti výrokům o vině a trestu a postačí toliko odkázat na obsah odůvodnění tohoto rozhodnutí, neboť tyto výroky zůstaly podaným odvoláním nedotčeny.